

Mál nr. 126/2019**M og
V v/sjúkdómatryggingar.****Upplýsingaskylda vátryggðs. Takmörkun ábyrgðar vátryggingafélags.****Gögn.**

Málskot, dags. 3. apríl 2019, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 29.4.2019, ásamt tölvupóstum starfsmanna V dags. 30. maí og 4. júní 2018 og útreikningi skv. handbók endurtryggjenda vegna áranna 2017 og 2019.

Málsatvik.

Með tjonstilkynningu dags. 16. febrúar 2018 tilkynnti M um tjon til V vegna heilablæðingar 1. nóvember 2017. Í gögnum málsins er óumdeilt að umræddur atburður fellur undir gildissvið sjúkdómatryggingar hans hjá V, sbr. lið 2e í kafla 5 í vátryggingarskilmálum V nr. 323. Ágreiningur málsins lýtur að því hvort M hafi veitt réttar upplýsingar um heilsufar sitt við töku tryggingarinnar og hefur V takmarkað ábyrgð sína um 50% hluta bótafjárhæðar með vísan til 2. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004.

Umsókn M um vátryggingu er dags. 3. júlí 2017 og kemur fram í gögnum málsins að hann óski eftir bæði líf- og sjúkdómatryggingu hjá V og að hann sé vátryggður í slíkum tryggingum hjá öðrum vátryggingafélögum þegar hann sækir um vátryggingarnar. Í umsóknareyðublaðinu merkir M nei við spurningum um hvort hann hafi notað lyf að staðaldri, hann merkir einnig við nei við spurningu um hvort hann hafi haft háan blóðþrýsting eða leitað til lækna vegna þess. Sjúkdómatrygging var gefin út í kjölfarið og taldi V ekki ástæðu til að fá frekari upplýsingar um heilsufar M en þær sem komu fram á umsóknareyðublaðinu.

Við afgreiðslu málsins hjá V var aflað frekari gagna um heilsufar M áður en hann sótti um vátryggingavernd hjá V. Í læknisvottorði heimilislæknis dags. 11. maí 2018 koma fram eftirfarandi upplýsingar: „Háþrýstingur, greindur með háþrýsting eftir 24 stunda blóðþrýstingsmælingu í ágúst 2013. Settur á Daren 10mg, var 2017 aukið í 20mg og svo skipt yfir í Valpress fyrst 80 mg og síðan 120mg í okt 2017.“ Í öðru vottorði sama læknis dags. 18. júní 2018 kemur fram að M hafði fyrst mælst með væga hækkun á diastolu 2012, greindur með háþrýsting eins og sagði í hinu vottorðinu 2013 og ávísað lyfinu Daren. Kom síðan næst á heilsugæslu vegna háþrýstings 26. september 2017. Einnig liggja fyrir upplýsingar um lyfjaávisanir til M og kemur þar fram að hann hafi einu sinni fengið ávísað lyfinu Daren á árinu 2013 og síðan ekki fyrr en haustið 2017. Af gögnum málsins verður því ekki annað ráðið en að greining háþrýstings á árinu 2013 hafi ekki leitt til frekari læknisheimsókna af hálfu M fyrr en haustið 2017, eftir að sjúkdómatrygging hjá V tók gildi.

M telur að greiða eigi fullar bætur úr sjúkdómatryggingu sinni hjá V og telur að þær upplýsingar sem hann gaf um heilsufar sitt á umsóknareyðublaði um sjúkdómatryggingu hafi ekki falið í sér verulega vanrækslu á upplýsingaskyldu hans þannig að V geti takmarkað ábyrgð sína á grundvelli 2. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga. M kveðst hafa gleymt að tiltaka blóðþrýstingsmælingu sem átti sér stað á árinu 2013 og ástæða þess hafi verið sú að hann hafi þá leitað til læknis af öðrum ástæðum og tengdi hækkun blóðþrýstings við erfðar vinnuáðstæður á þeim tíma. M kveðst hafa tekið eitt spjald af lyfinu Daren á sínum tíma en síðan ákveðið að skipta um vinnustað og eftir það hafi hann ekki átt í neinum vandræðum með blóðþrýsting þar til hann leitaði til læknis haustið 2017. Það sé því ljóst að hann hafi ekki tekið lyf að staðaldri og M telur að sú væga yfirsjón hans að tiltaka ekki blóðþrýstingsmælingu árið 2013 í umsókn um sjúkdómatryggingu ekki uppfylla skilyrði 2. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga um að vanræksla upplýsingaskyldu vátryggðs þurfi að vera ekki óveruleg. Auk þess vísar M til þess að meta eigi aðstæður í heild varðandi umfang takmörkunar.

V telur að M hafi vanrækt upplýsingaskyldu sína við töku sjúkdómatryggingar með þeim hætti að takmarka eigi ábyrgð félagsins skv. 2. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga og telur að það sé sýnt af læknisfræðilegum gögnum að M hafi verið í meðferð vegna háþrýstings fáum árum áður en hann sótti um vátryggingu hjá V og hafi því átt að svara beinni spurningu um háþrýsting játandi á umsóknareyðublaði. Það hafi hann ekki gert og honum hafi átt að vera það ljóst að umræddar

upplýsingar hefðu áhrif á mat félagsins á áhættu í sjúkdómatryggingu. V vísar til útreikninga m.v. handbækur endurtryggjenda V varðandi útreikning álags sem M hefði fengið á iðgjald sitt ef upplýsingar hefðu legið fyrir um háþrýsting og telur að m.v. handbók ársins 2017 að iðgjald hefði orðið 75% en m.v. forsendur ársins 2019 50-60%. V telur með vísan til þessa að takmörkun ábyrgðar þess sé 50% og hefur greitt bætur til M sem nemur 50% af vátryggingarfjárhæð sjúkdómatryggingar hans.

Álit.

Í 82. gr. laga um vátryggingarsamninga kemur fram að vátryggingafélagi sé heimilt að óska eftir upplýsingum sem hafa þýðingu við mat þess á áhættu áður en vátrygging tekur gildi. Félaginu er heimilt að óska upplýsinga um sjúkdóma beint hjá vátryggingartaka og skal hann veita rétt og tæmandi svör eftir bestu vitund við spurningum félagsins. Þar kemur einnig fram að vátryggingartaki skuli að eigin frumkvæði veita upplýsingar um sérstök atvik sem hann veit eða má vita að hafa verulega þýðingu fyrir mat félagsins á áhættu.

Í 2. mgr. 83. gr. sömu laga kemur fram að hafi vátryggingartaki vanrækt upplýsingaskyldu sína skv. 82. gr. í þeim mæli að ekki telst óverulegt, megi fella ábyrgð félagsins niður í heild eða að hluta. Í 3. mgr. 83. gr. kemur síðan fram að við mat á ábyrgð félagsins skv. 2. mgr. 83. gr. skuli litið til þess hvaða þýðingu vanrækslan hafi haft fyrir mat félagsins á áhættu, til þess hve sök vátryggingartaka var mikil, með hvaða hætti vátryggingaratburður varð og atvika að öðru leyti.

Í þessu máli er í fyrsta lagi ágreiningur um hvort skilyrði 2. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga sé uppfyllt varðandi heimild V til að takmarka ábyrgð sína og í öðru lagi, ef svo er, hversu mikið V getur takmarkað ábyrgð sína skv. 2., sbr. 3. mgr. 83. gr. laganna.

Þegar litið er til þeirrar beinu spurningar um háþrýsting sem er á umsóknareyðublaði V, og M fyllti út og undirritaði 3. júlí 2017, verður að líta svo á að með því að svara slíkri spurningu neitandi vanrækti M að gefa rétt og tæmandi svör við spurningum V. Spurningin beindist sérstaklega að háþrýstingi og ekki voru nema um fjögur ár liðin frá því að M fór í sérstaka sólarhringsblóðþrýstingsmælingu sem leiddi af sér niðurstöðu um háþrýsting og að hann fékk ávísað lyfi vegna þess. Það verður ekki talið til óverulegrar vanrækslu og eru því skilyrði 2. mgr. 83. gr. uppfyllt.

Þegar metið er hvort V geti takmarkað ábyrgð sína í heild eða að hluta verður að líta til leiðbeininga 3. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga um til hvaða viðmiða eigi að líta. Í fyrsta lagi þar að skoða hvaða þýðingu vanrækslan hafði fyrir mat V á áhættu. Þar hefur V vísað til útreikninga skv. handbókum endurtryggjenda sinna um álag á iðgjald. Þó sá þáttur skipti máli þá hefur hann ekki úrslitaáhrif á hversu mikið V getur takmarkað ábyrgð sína. Það verður einnig að líta til þess að ekki liggja fyrir upplýsingar um mælingu á blóðþrýstingi M á þeim tíma sem hann sótti um sjúkdómatryggingu hjá V og ekki er hægt að fullyrða að mæling þá hefði verið í samræmi við mælingu á árinu 2013 eða haustið 2017 þegar M leitar aftur til læknis. Í öðru lagi varðandi mat á sök M verður að líta til þess að hann var ekki í stöðugri meðferð vegna háþrýstings og upplýsingar hans um vanlíðan og heilsubresti í tengslum við álag í vinnu á árinu 2013 hafa áhrif á upplifun hans á eigin heilsufari og þar af leiðandi hvaða upplýsingar var rétt að gefa á umsóknareyðublaði. Í þriðja lagi verður síðan að líta til þess að vissulega eru tengsl milli háþrýstings og heilablæðingar og getur það aukið takmörkunarheimildir V. Þegar litið er til þessa alls og atvika að öðru leyti telst takmörkun V ekki geta miðast eingöngu við hlutfall mögulegs álags á iðgjald sjúkdómatryggingar, enda er ekki ljós hvert slíkt álag hefði verið. Þegar litið er til alls þess sem tiltekið er hér að ofan þykir rétt að takmarka ábyrgð V um fjórðung (25%) bóta úr sjúkdómatryggingu.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr sjúkdómatryggingu hjá V en bætur takmarkast um 25% af heildarfjárhæð.

Reykjavík, 28. maí 2019.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Guðmundur Stefán Martinsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.